

surova politika

Vijeće treba ukinuti, a na HRT uvesti prinudnu upravu

Prošla je već "akademska četvrt" od smjene Vanje Sutlića, a selektivni proces još uvijek nije uspio na površinu izbaciti novog glavnog ravnatelja HRT-a, što je svakako znak da postoji nekakav "šum na kanalu" koji utječe na brzinu donošenja odluke. Završni izbor sveo se na dva publici gotovo potpuno nepoznata lika, Veljka Jančića i Damira Novinića, no veliko je pitanje hoće li titula na kraju balade doista pripasti nekome od njih. Položaj glavnog ravnatelja HRT-a jedna je od kulturološki najvažnijih funkcija u hrvatskome društvu; taj čovjek-dužnosnik može bitno utjecati na kvalitetu hrvatske kolektivne svijesti, i u skladu s tim, prilično je poželjno da i sam bude kvalitetan, da bude nekakva figura od javnoga ugleda i značenja. Šipak, međutim. Za položaj se grčevito bore neprepoznatljiva imena, iza kojih se skrivaju interesne skupine.

KARIKATURA 'JAVNOG NADZORA'

Kad je riječ o spomenutom gospodinu Sutliću, on se tijekom mandata pozicionirao znatno ispod razine značenja svoje funkcije, na koju je zapravo došao slučajnim spletom političkih okolnosti. Nakon odlaska Mirka Galića u ambasadore, Mesić i Sanader pronašli su u njemu - kao Galićevu dugogodišnjem dokonom pomoćniku - najbezbolniju kompromisnu varijantu zamjene, i preko proceduralnih kanala organizirali njegovo ustoličenje. Vukao je nekakav jedva primjetan "lijevi pedigree", što je konveniralo Mesiću, a bio je i politički poslušan, što se sviđalo Sanaderu. Na HTV-u je po Sanaderovoj direktivi brzo proveo podobne kadrovske intervencije, i potvrdio se kao tip koji neće ugrožavati Sanaderov *establishment*. Mesić je HTV, na drugoj strani, počeo zakidati u nekim programskim elementima, čime je Sutlić izgubio njegove simpatije. Kad je Sanader *odjedrio*, ostao je bez bilo kakve značajnije zaštite, i pod udarom nezajzljivih internih sila - čijim je ambicijama u završnoj fazi počeo pružati otpor - nestao je preko noći.

Tijekom Sutlićeva mandata hrvatski tiskani mediji dovedeni su - s marketinškog aspekta - u drugorazredni položaj, bez razumljivoga razloga. Vodećim marketinškim agencijama propagandna služba HTV-a dala je nevjerojatne popuste na televizijsko reklamiranje - navodno i do 80 posto - čime su se drastično smanjili marketinški prihodi novina, a nacionalna televizija počela je reklamirati i proizvode

Priljave igre i zakulisne političke dosjetke trajna su pojava na HRT-u, a Programsko vijeće - njihov sudionik - služi im kao pokriće pred javnošću. Rješenje je - ako rješenje za taj interesni labirint uopće postoji - da se smiješno vijeće promptno ukine, da se na HRT dovede prinudna uprava, da revizija i USKOK provjere poslovanje kuće, i da Sabor za glavnog ravnatelja postavi osobu koja po svome profilu zaslužuje taj položaj

dotad nespojive s njezinim poslovnim statusom (garažna vrata i sl.). Pozadina te operacije nejasna je, ali jasno je da je i HTV zapao u debele gubitke, o čemu bi nešto vjerojatno trebala prozboriti i državna revizija. Cijela ta kuća - ta, popularno rečeno, "mikrorobotnica" u kojoj se ogroman novac vrti bez ikakve kontrole - odavno je već zrela za temeljitu dubinsku inspekciju, što se u pravilu izbjegavalo zbog njezine "posebne političke važnosti".

Stvari se, međutim, mijenjaju. HRT je komotno egzistirao na pretplati - preko milijardu kuna godišnje slijevalo mu se na račune iz džepova građana - i na marketinškim ekshibicijama njegova posloводства, no pretplata se danas sve više utjeruje sudskim procesima, a i marketing je, uz spomenute rabate, postao neizdržljivo tanak. U predloženoj situaciji ekonomske dekadencije i programškoga kaosa bira se sad novi glavni ravnatelj, ovaj put - čini se - bez izravne političke arbitraže. Odluka je na Programskom vijeću, koje se - lišeno neposrednih direktiva - na velika vrata uključilo u interesne sukobe na HRT-u. Programsko vijeće kao takvo zapravo je jedan veliki društveni apsurd. Na fonu usklađivanja hrvatskoga zakonodavstva s europskim, osnovano je 2003. godine kao oblik "javnoga nadzora" nad državnim televizijom. Uspostava tog "javnog nadzora" pokazala se kao karikaturna operacija: otvorio se prostor raznim marginalnim "civilnim udrugama" da preko vijeća započnu nametati svoju nazočnost, mišljenja i utjecaj koji realno nemaju.

VIJEĆE UDRUGA KOJE NIKOM NE POLAZE RAČUNE

Instalirala se ondje, na primjer, Udruga potrošača - fantomsko privatno društvo stanovitoga Ilije Rkmana - koju je u vijeću najprije zastupala Rkmanova supruga Marija Kolarević, a kad je (navodno zbog nekakvih antisemitskih izjava) smijenjena, zamijenio ju je muž. Tu je, zatim, GONG (reprezentiran Suzanom Jašić), udruga za koju nitko živ ne zna čime se bavi u razdoblju kad u državi

nema izbora. Stanovita Marina Škrabalo nastupa u ime Centra za mirovne aktivnosti, zaduženog valjda za proizvodnju mira u ljudskome nemiru. Glumica Anja Šovagović, starohadezeovski kadar, nezamjenjivo zastupa "dramske umjetnike". Kad je od Fakulteta političkih znanosti zatraženo da u vijeće imenuje nekog stručnjaka za medije, profesor Damir Grubiša predložio je i ugurao sebe, iako s medijima nema nikakve druge veze osim što u novinama ponekad zna objaviti neko stilski i sadržajno bezvrijedno političko umovanje. Predsjednik tog mediokritetskog pogona - Programskog vijeća - donedavno je bio Đuro Popijač, direktor Udruge poslodavaca, koji je položaj iskoristio za svakodnevnu osobnu promociju na televiziji, i potom isključivo na temelju nje postao ministar gospodarstva. Koliko je jak kao ministar, vidi se po tome da o gospodarstvu više ne govori ništa, i da se premijerka okružila povećom grupom ekonomskih savjetnika statusno važnijih od njega. No, kad je gospodin Popijač odlazio, netko je morao postati predsjednik Vijeća, i taj je ovaj put stigao iz Udruge branitelja. Ako to javnosti nešto znači, dužnosniku je ime Zvonko Milas. U tom originalnom Programskom vijeću udruga - specifičnom po tome što apsolutno nikome ne mora polagati račune - vrlo agilno djeluje i aktivist imenom Siniša Grgić, predstavnik udruge Europski dom, odnosno Europskog pokreta Hrvatska. Grgića obilježava afera s bagatelnom kupnjom "Otoka znanja" i pokušajem preprodaje tajnih financijskih informacija o hrvatskim tvrtkama na CD-u, ali to je tema za sebe. Smjenu Ljubomira Čučića u Europskom domu zbog nasilja u braku iskoristio je da taj Europski dom de facto pretvori u vlasništvo svoje interesne skupine, čije je članove - nakon ulaska u vijeće - počeo zapošljavati na HTV-u.

Prijedlog Saboru da Grgića postavi za člana Programskoga vijeća uputio je Mislav Stipičić, tajnik udruge Europski dom. Kad je Grgić ušao u vijeće, spomenuti Stipičić dobio je bez natječaja mjesto glavnog tajnika HTV-a, a Damir Novinić mjesto pomoćnika ravnatelja HTV-a za ekonomska pitanja. Odakle sad

Srećko Jurdana

OPISUJE HRVATSKE POLITIČKE FENOMENE

Novinić? Iz udruge Europski dom, dakako, u kojoj je član središnjeg odbora. Dotičnog gospodina Novinića, koji na HTV-u radi osam mjeseci, guraju sad - kako smo već naveli - za glavnog ravnatelja HRT-a, pokušavajući time HRT pretvoriti u neku vrstu ispostave Grgičeva Europskog doma. Nasuprot "Europljanima" - lobiju Siniše Grgića - mobilizirala se skupina koja nameće Veljka Jančića, a navodno je predvodi Marija Nemčić. Gospodin Jančić, nekadašnji direktor Studentskog centra i Studentskog doma na Savi, na televiziju je došao još u komunističkome razdoblju, a danas djeluje kao koordinator emisije "Hrvatska uživo", što god to značilo. Emisija dnevno dobiva značajno vrijeme, može u priličnoj mjeri utjecati na percepciju nacije i preko nje se mogu afirmirati različiti interesi.

SLUGE SVIH REŽIMA U INTERESNOM LABIRINTU

U pozadini predočene rovovske borbe za položaj glavnog ravnatelja HRT-a postoji - uz naglašenu pragmatiku - i nijansa visoke političke kombinatorike. Primarni interes je, u svakom slučaju, opstanak nesmjnjive skupine starosjedilaca koji već godinama drmaju nacionalnom televizijom i radiopostajom, skačući s položaja na položaj, i zadržavajući utjecaj u podjeli sfera bilo tko da je na vrhu piramide. Usporedo s tim postoje indicije, odnosno pretpostavke, da se preko Grgića koji je bio blizak Sanaderu, pa Stipića, aktualnoga v.d.-a Josipa Popovca itd. pokušava minorizirati utjecaj HDZ-a pod vodstvom Jadranke Kosor na program HTV-a. Procjenjivalo se da bi na njima suprotnu struju utjecaj mogli imati pojedini istaknuti ljudi iz SDP-a, i u tom sklopu spominjala se Željka Antunović, koja je te spekulacije - međutim - energično opovrgnula. Irelevantno od tih spekulacija, rezultanta divergentnih interesa mogla bi pokazati da se na HRT-u združenim snagama ruši postojeći HDZ, i usput spašavaju provjereni *sluge svih režima*. U svakom slučaju, prljave igre i zakulisne političke dosjetke trajna su pojava na HRT-u, a Programsko vijeće - njihov sudionik - služi im kao pokriće pred javnošću. Rješenje je - ako rješenje za taj interesni labirint uopće postoji - da se smiješno vijeće promptno ukine, da se na HRT privremeno dovede prinudna uprava, da revizija i USKOK provjere poslovanje kuće, i da Sabor za glavnog ravnatelja postavi osobu koja po svome profilu zaslužuje taj položaj. Copyright NACIONAL 2010.